

es naar zijn
ft, dan mag
est het wel
den zijn te
enkt, komen
Men staat
staande rui
t men zich
s zou men
heerschap
andere ach
re atmosfe
ademi, wint
Men ziet
op. En nu
gemoeds to
nt men als
te richten,
zonken toe
st was, die
heffen naar
de van God
ler Kerk —
t naar Gods
and met ons,
dat Hij door
heeft, wordt
tijds (gelijk
Staats, gelijk
het laat in
Dit is zelf
ad stelt ons
ands. Maar
open stand,
cht en orde
waren. En
Het vleesch
antwoordde
dan, liever
zijn Kinde
deden in al
ten als „uit
s — liever
ontduikend
sproken als
la door Gods
orden, maar
geloofsbewe
mbare, door
at bekeering
naakt zij in
vaarheid dat
zijn, en niet
nuch, als hij
de, verveelt
afgeweens
s tot de
ahtsinspan
dan: „Ieder
en getrouw,
gen: „Ieder
ug getrouw,
r is het ge
nieren deelen
maakt, naar
s maar het
en uit zich
end lichaam
e Kerk één
tegen het
et rekenen
Bruid van
kele geloof
oekje.
r Gerefor
redactie
A. Littoy
agt ook in
van bespre
e ook dit
r broeders
gesteld en
aan onze
g toch niet
stelling zoo
t de critiek
Blijkbaar
de methode
zijn daarin
ingen ach
der Gene
onder den
en vormen
derz pro
schende de
Synode
e behoeven
gen achter
den aange
ikt, dat het
is. Op een
draagt het
is er voor
laats, mits
n Heiligen
sching van
te dit jaar
ats kwam
niet tegen
n, waar de
Ongetwij
derop geen
te kerk zou
in Amster
de eenheid
t zij nog
naker één
vam. Een
oelen, hoe
van onze
g tot stil
ik ditmaal
Waar God
als Prof.
van Goo
noemen,
en ernstige
men met
et groote
leven, zijn
de kerken
: zoo licht
de thans

vastgestelde zendingsroep, een gedicht van
J. J. Bennink en een historische mededeeling
van Ds. Tazelaar: een aandoenlijke bladzijde
uit de geschiedenis van Petrus Dathenus. Bij
dit laatste veroorloven we ons de opmer
king, dat Dathenus niet eerst tegen he
cinde zijns levens in Duitsland den naam
van Montanus aannam om aan de vijand
schap der Lutherischen te ontkomen, maar
dat deze bijnaam, ontleend aan zijn ge
boorteplaats Mont-Cassel, reeds veel vroeger
door hem gedragen werd.

Uit de Pers.

De jongste *Bazuin* brengt ons de mede
deeling, dat Prof. Bavincx als redacteur is af
getreden.

Zijn „Afscheidswoord“, dat aan de lezers van
de *Bazuin* rekenschap geeft van deze daad, vindt
ook hier een plaats:

Na rijp beraad meen ik, de hoofdredactie van
de *Bazuin* met het laatste nummer dezes jaars te
moeten neerleggen.

Sommige broeders, ook uit mijn naaste omgeving,
waren zoo vriendelijk, om mij hietoe mondeling
of schriftelijk op te wekken. Zij oordeelden, dat het
mijn plicht was, om bij mijn vertrek naar Amster
dam, de leiding van dit weekblad aan besta
te voorstanders van de Eigen Inrichting over te laten.

Tot op zekere hoogte dede ik in die meening.
Op de voorlaatste Curatoren vergadering, in Nov.
dezes jaars, erkende ik daarom volmondig, dat er
ook voor mijn gevoel iets vreemds in lag, om de
Bazuin te blijven redigeeren, terwijl ik als Hoog
leeraar werkzaam was aan de Vrije Universiteit.

En er werd mijnerzijds aan toegevoegd, dat, indien
de Curatoren van de Theol. School van dezelfde
gedachte waren en daarom liever een van de Hoog
leeraren der School tot hoofdredacteur wenschten
te benoemen, zij daarin bij mij niet alleen geen
tegenspraak zouden ontmoeten, maar veelver
volkomen instemming en goedkeuring konden ver
kopen.

Alleen meende ik te mogen opmerken, dat het
niet aangien, om mij vanwege mijne overtuiging
in zake de opleiding van het redacteurschap te
ontslaan en terstond een ander te benoemen, die
in deze quaestie principieel hetzelfde standpunt
innam.

Curatoren hebben toen over de redactie van de
Bazuin breedvoerig gehandeld en kwamen einde
lijk tot het besluit, om de eerste vergadering
in het volgende jaar in deze zaak eene beslissing
te nemen. En zij voegden er het vriendelijk verzoek
aan toe, dat ik althans tot dien tijd de redactie
van de *Bazuin* zou blijven waarmaken.

Ieder gevoelt, dat mijn redacteursleven door dit
besluit aan eenen zijden draad werd opgehangen.
De eerste vergadering in het volgende jaar kan
misschien in Juli, maar evengoed reeds in Januari
of Februari plaats hebben. Niemand weet er in
de onzekere verhoudingen, waarin wij leven, iets
van te zeggen. Die vergadering kan aan mijn
redacteurschap plotseling een einde maken, want
het strekt zich, strikt genomen, alleen tot dien tijd
uit. En er behoef maar een kleine wijziging in
de samenstelling of in de stemming van het college
van Curatoren plaats te hebben, om het Damescol
leeraar, dat boven mijn hoofd was opgehangen, in
al zijn zwaarte op mijn arme redacteursbestaan
te doen neervallen.

Vreug kan men zulk een toestand niet noemen
en nog minder eervol. Toch was ik aanvankelijk
geneigd, om ter wille van de goede zaak aan het
vriendelijk verzoek van Curatoren te voldoen. Men
kon toch nooit weten. De helft van de Curatoren
was op diezelfde vergadering van oordeel, dat men
niet tot definitieve benoeming aan de Theol. School
moest overgaan maar alomte eene poging moest
beproeven, om tot eenheid van opleiding te komen.
En ik hoopte zoo innig, dat zulk eene poging sla
gen mocht.

Maar thans is de hoop vervlogen. De Eigen
Inrichting blijft. De broeders, die daarvan een be
ginsel maken, kunnen dankbaar en tevreden zijn.
Zij hebben gekregen, wat zij wenschten: zij hebben
meer gekregen, dan zij zelfs op de laatste Synode
in het voorbeeld minderheid hebben durven be
geeren. Twee nieuwe professoren komen straks de
Theol. School in haar afzonderlijk bestaan steunen
en sterken. Van alle pogingen, om tot eenheid van
opleiding te komen, kunnen wij in de eerste jaren
gerust afzien. Van het spoedig samenroepen eener
Synode is geen sprake meer. Wij blijven gescheiden
en verdeeld ons bestaan naast elkander voortzetten.

Wie lust tot strijd heeft, kan zich de handen
wrijven van genot. Scherper dan ooit, en erger nog
dan op politiek terrein, staan de partijen in onze
kerken, in de Kerken van onzen Heere Jezus Christus
tegenover elkaar. Wantrouwen en verbittering
beheerschen de gemoederen. De Gereformeerde
kerken in Nederland bieden in het begin dezer
twintigste eeuw een schouwspel aan dat een schade
is voor God en menschen; zij werpen hare eere
weg; zij spelen met haar toekomst; zij zijn eene
aanblijding voor de wereld; om haren wil wordt
de Naam des Heeren gelasterd in de kroeg en
societiet.

Dat is de dure prijs, waarmee de niet-vereeni
gde beide Scholen na de Arnhemse Synode
betaald wordt. En niemand kan berekenen, waar
mede die prijs, indien God het niet genadig ver
hoedt, nog in de toekomst verhoogd zal moeten
worden.

Wat mij betreft, ik acht dien prijs veel te hoog
en veel te duur. Veel liever zag ik het Concept
Contract van vóór de Synode aangenomen, dan dat
ik een toestand zou goedkeuren, die ons kerkelijk
leven niet slechts, maar ook de geestelijke belan
gen van Christus gemeente op het spel zet.

Andere broeders oordeel ik niet. Wie aan het
beginnel eener Eigene Inrichting gelooven, kunnen
niet anders. Zij moeten het afzonderlijk bestaan
der Theol. School verdedigen ten koste van elken
prijs. Maar deze overtuiging is de mijne niet. Ik
geloof niet aan het beginnel eener Eigene Inrichting
omdat het nergens in de Heilige Schrift wordt ge
leerd, omdat het nooit door onze Gereformeerde
vaders met woord of daad is beleeden, omdat het
door geen enkele Christelijke Kerk ooit is onbeld.

En omdat ik er niet aan geloof, wensch ik er ook
niet voor te strijden om zelfs den schijn van in
stemming ermee niet op mij te nemen.

Dat is de reden, waarom ik, evenals mijn ambt
genoot Biesterveld, de Theol. School meende te
moeten verlaten. Of men het geloofs of niet, ik
blijf het herhalen, dat ik heenga, niet omdat ik
wil, maar omdat ik moet, omdat de minderheid
door hare houding er mij zedelijk toe dwingt. Wij
ik op het stuk der Eigen Inrichting onrechtinnig
in haar oogen ben, heeft zij mijn verblijf en mijn
arbeid aan de School onmogelijk gemaakt.

Dat is ook de reden, waarom ik thans, nu de
Eigen Inrichting bevestigd en de hoop op vereeni
ging, verlogen is, de redactie van de *Bazuin*
neerleg. Met het door de Arnhemse Synode aan
genomen voorstel der vier Hoogleeraren in de
hand, ontbreken mij de argumenten, waarmee ik
de Eigen Inrichting verdedigde en de bevestiging
en aanvaarding van de kerkelijke gedeelheid
rechtvaardigen kan. Als Redacteur zou ik toch
een van beiden moeten doen: ik zou den gang van
raken lijdelijk moeten aanzien en feitelijk van alle
redactie mij moeten onthouden; of ik zou, leiding
willende geven, die moeten geven overeenkomstig
eene overtuiging, welke met die van de voorstanders
der tegenwoordige Eigen Inrichting ieder oogblik
in strijd komt.

Dat is eene positie, die op den duur onhoudbaar
is, en die mij daarom tot het besluit heeft gebracht
om de redactie van de *Bazuin* bij dezen keer te
leggen. Ook dit scheiden doet mij leed. Want in
weerwil van de verdrietelijkheid, die er vooral
in den laatste tijd aan verbonden waren, was de
werkzaamheid aan dit weekblad mij langzamerhand

hief geworden. Ik hoop daarom ook, dat zich bin
nen niet al te langen tijd eene andere gelegenheid
zal voordoen, om in het openbaar over de vragen
van den dag mijne meening te zeggen.

Aan de eera van *De Bazuin*, die mij met al
mijne zwakheden langetoedijged gedragen hebben,
breng ik bij dezen mijn hartelijken dank. Voor
zoover zij, na de verduidelijking, waaraan ik in
de laatste maanden werd blootgesteld, nog aan
mijne eerlijkheid en goede trouw, aan mijne liefde
tot de Kerken der scheiding en tot de door haar
gestichte School, blijven gelooven, roep ik hun
niet alleen een hartelijk: *vaarwel*, maar ook een
blijmoedig: *tot weerziens toe*.

Post tenebras lux! Na de duisternis van den
nacht gaat, in natuur en in genade, het licht der
zon hoopvol en moedgevend aan de kinnen op.

Voor de *Bazuin*, die sinds het optreden van
Prof. Bavincx als redacteur niet weinig in be
langrijkheid won, is dit heengaan van haar
hoofdredacteur een zware slag.

Gelukkig dat het afscheid van de Pers niet
voor goed is en Prof. Bavincx van plan schijnt,
op andere wijze zijn gewaardeerden journalis
tischen arbeid te willen voortzetten.

Officiële Berichten.

Classe Gouda.

De raad der Geref. Kerk van Gouda A heeft
de eer, de kerken der classe Gouda op te roepen
tot de gewone vergadering, welke D. V. in de
Noorderkerk te Gouda zal gehouden worden op
Dinsdag 10 Febr. e.k., aanvang 9 uur 's morg.

Men wordt verzocht, punten voor het agendum
te willen zenden aan het adres van den eerst
ondergeteekende tot 20 Jan. a.s.

Namens den Kerkeraad voornemd:

Ds. T. Sav, praesid.

Gouda, 5 Jan. 1902. J. v. Orla, scriba.

De Deputaten, door de Generale Synode van
de Gereformeerde Kerken in Nederland aange
wezen voor de Correspondentie met Buiten
landsche Kerken, geven gaarne, hietoe gemach
tigd van de Generale Synode, gehouden te
Arnhem den 12den Augustus j.l. en volgende
dagen, aanbeveling aan Ds. H. Roether van
Breslau, bij zijne pogingen tot het insamen
van geldelijke steun voor de Gereformeerde
Kerk te Breslau. Om die aanbeveling van meer
kracht te doen zijn, laten zij hier een kort
overzicht van de geschiedenis der Kerk en van
haren Dienaar volgen, overtuigd dat de mede
deeling der feiten genoegzaam zal zijn, om
ruime geldelijke bijdragen uit de zooveel meer
bevoorrecht Kerken dezer landen te doen
inkomen.

De formeering der Kerk te Breslau is op de
volgende manier geschied.

In 1850 werd Ds. Daniel Edwards, uitge
zonden om onder de Joden te Lemberg in
Galicië te arbeiden, door den Aartsbisschop
verdreven. Hij week uit naar Breslau, waar hem
eerst de Reformierte Hofkerk werd afgestaan.

Vooral Schotland, dat hem als missionair had
uitgezonden, steunde financieel zijnen arbeid.
Hoewel Ds. Edwards met name onder de Joden
arbeidde, had zijn werk ook tot vrucht, dat
onderscheidene Christenen tot bekeering kwa
men. Dezen begerden de viering van het
Avondmaal, dewijl zij conscientie bezwaar ha
den, om die in de tuchthoude Staatskerk te
zoeken. In het jaar 1860 traden elf hunner uit
de Staatskerk en vierden zij bij gesloten deuren
het Avondmaal.

De arbeid bleef zich uit, zoodat er ook te
Goritz eene kerkformatie ontstond, en er zelfs
stations voor evangelisatie in onderscheidene
plaatsen in Oostenrijk werden gesticht. In 1860
is Ds. Edwards gestorven. Zijn medearbeider,
eerst te Goritz en later te Breslau, was Ds.
Matzke, die jaren geleiden onze Kerken in het
belang van dezen arbeid heeft bezocht. Hij is
later naar Amerika als predikant beroepen en
vertrokken.

Zijn opvolger te Breslau was Ds. Hermann
Roether. Deze is in 1843 geboren. In 1866
maakte hij den veldtocht met tegen Oostenrijk.
Na dien veldtocht werd hij door den Heere be
keerd. Oorspronkelijk was hij koopman. In 1870
moest hij weer ten strijde, tegen Frankrijk. In
deren oorlog werd hij bevorderd tot officier.

Na den vrede hervatte hij eerst zijn beroep;
maar hij kreeg hoe langer zoo sterker begeerte,
om den Heere in den arbeid ter verkondiging
van het Evangelie te dienen. Hij ging in 1873
naar Schotland, om daar te studeren, en werd
in 1877 bevestigd als predikant bij de Presby
terianische Kerk. De arbeid in zijn vaderland
trok hem zoo aan, dat hij daarheen vertrok
en eerst twee jaren op de verschillende stations
der Dienaren arbeidde. In 1879 werd hij pre
dikant te Goritz in de plaats van Ds. Matzke.

Daar heeft hij zeventien jaren gearbeid. Vracht
van dien arbeid was, dat in Goritz de gemeente
zooover kwam, dat zij zelve eenen eigen Dienaar
kon onderhouden. Daar heeft na hem eenige jaren
gearbeid Ds. U. Gräbe, die als candidaat aan
de Theologische School te Kampen naar Laar
was beroepen en van daar naar Goritz vertrok
ken was.

In 1896 vertrok Ds. Roether naar Breslau.
Door zijnen arbeid is de gemeente, die eenigs
zins in verval was geraakt, weer tot bloei geko
men, zoodat des Zondagsmorgens ongeveer hon
derd en 'smiddags ongeveer twee honderd men
schen de samenkomsten komen bezoeken. Des
middags komen er namelijk velen die niet tot
de Gereformeerde Kerk behooren.

De gemeente heeft dringende behoefte aan
eigen kerkgebouw. Grond is in het dicht
open gebouwde Breslau niet te krijgen. Men
kocht een huis voor 75,000 Mark, en zette in
den tuin een kerkgebouw voor 25,000 Mark.

De gemeente, die klein is en op een zeer
enkele uitzondering na uit minnegoden bestaat,
offerde boven vermelden: eene som van 16,000
Mark. Nog enkele giften van buiten af kwamen
in, zoodat, toen dit kerkgebouw geopend werd,
op een en ander nog eene schuld rustte van
80,000 Mark. De huur van het huis dekt de rente
van 55,000 Mark, zoodat feitelijk de gemeente
zorgen moet voor rente en afbetaling van 25,000
Mark. Daartoe is zij niet in staat; want zelfs
kan zij, zonder hulp van buiten, niet in het on
derhoud van den Dienaar des Woords voorzien.

Om haar voor schuldelding werden nu giften
voor eenmaal gevraagd.

Breslau is een stad met 400,000 inwoners en
heeft slechts vijftien protestantsche kerkgebou
wen, waarin echter het zuivere Evangelie niet
wordt verkondigd.

De kleine gemeente van Ds. Roether is eene
belijdenisschriften de Confessie en den Cate
chismus van Westminster. Deze zijn ingevoerd
door Edwards, die door de Schotsche Presby
terianen was gezonden. Zij is geheel vrij van
den Staat en van elken band met de Staatskerk.

Zou nu niet in elke Kerk voor eenmaal slechts
kunnen gecollecteerd worden voor deze nood

lijdende Kerk in het Buitenland, of op andere
wijze eene bijdrage geschonken? Laten de
Kerken aldus betoonen, dat zij, om de gemeen
schap der heiligen te oefenen, ook gaarne van
hare gaven mededeelen aan anderen.

Collecten en giften gelieve men te zenden
aan het adres van Ds. J. van der Linden, te
's Gravenhage.

Deputaten voornemd:

B. VAN SCHULLEN, Pred. te Amst., voorz.

IS. VAN DER LINDEN, Pred. te 's Grav., secr.

L. LINDBOORN, Hoogleeraar te Kampen.

A. W. SCHIFFERS, te Vlaardingen.

December 1902.

Bijzonder wordt de arbeid van Ds. Roether
nog aanbevolen door de volgende broeders,
die hem tijdens de zittingen der Synode leerden
kennen en waardeeren:

J. van Andel, Predikant te Gorinchem, Dr.
H. Bavincx, Hoogleeraar te Amsterdam, P.
Biesterfeld, Hoogleeraar te Amsterdam, T. Bos,
Predikant te Dordrecht, W. Bosch, Predikant te
Almkerk, L. Bouma, Predikant te Middelburg,
W. Breukelaar, Predikant te Zaandam, H. Dijk
stra, Predikant te Smilde, A. de Geus, Predikant
te de Lemmer, H. Hoekstra, Predikant te
Arnhem, L. Kuiper, Predikant te Hoogeveen,
Dr. H. H. Kuyper, Hoogleeraar te Amsterdam,
A. Littoy, Predikant te Middelburg, C. J. W.
van Lummel, Predikant te Delft, J. D. van der
Munnik, Predikant te Leeuwarden, J. W. A.
Notten, Predikant te Velp (bij Arnhem) en J. H.
Scholten, Predikant te Zuidhorn.

Buitenland.

Frankrijk. Twee hoogleeraren over
de dreigende oplossing van het con
cordaat.

In *La vie nouvelle*, hoofdredacteur Prof.
Doumergue, leest men het volgende over de
scheiding van kerk en staat:

„Tegenwoordig roept men: „een vrije kerk
in een heerschenden staat.“ Wanneer de staat
heerscht, zoo zie ik niet in, hoe de kerk vrij
zijn kan, maar laat ons eenvoudige vragen, hoe
de staat aan een kerk de vrijheid geven kan,
die slechts één streven heeft, om den staat
omver te werpen. De Roomsche kerk zal, of
zij geld uit de staatskas ontvangt of niet, in het
streven volharden, zoolang zij haar theoretischen
droom blijft droomen en in haar gedragslijn vol
hardt. Ook wanneer zij van den staat gescheiden
is, zal zij al haar streven daartoe richten, om
zich meester te maken van den staat. Wanneer
het concordaat, waarbij aan de kerken gelden
uit de staatskas toegeleid zijn, opgeheven wordt,
zal de strijd niet minder, maar veel meer scher
per worden; ook voor ons, Protestanten, is door
de opheffing van het concordaat geen idylle,
maar een drama te verwachten.“

De bekende grijs hoogleeraar Pédéziert schrijft
over hetzelfde onderwerp, na aangevoerd te heb
ben, hoe men sedert 1848 altijd naar scheiding
van kerk en staat streefde maar ze altijd vallen
liet, wanneer het beslissend oogenblik was ge
komen, het volgende: „De staat heeft, wanneer
het tot een verbreken van het concordaat komt,
van de Protestantsche kerken niet te vrezen.

Daar zij onafhankelijk van elkander zijn en
geen uitwendige eenheid vormen, zoo drijven
zij geen politieke oppositie. Men kan dit in
Zwitserland en in Schotland zien. Het is nog
beter in de Vereenigde Staten op te merken.

Maar met de Roomsche Kerk is het een ander
geval; omdat zij sterk georganiseerd is, en onder
een krachtige discipline staat, en door een buiten
landschap, voor onfeilbaar gehouden leider aan
gevoerd wordt, vormt zij een geduchte godsdien
st- en staatkundige macht. Hare macht is
altijd groot. De vroegere evenals de tegen
woordige Ministers, hebben zich steeds afgezien
van hunne overtuiging, vóór het concordaat
verklaart. Wellicht zijn zij niet consequent,
maar in elk geval zijn zij wijs. Ik weet niet, of
wij in deze droevige tijden moeten wenschen,
dat de scheiding van Kerk en Staat tot stand
komt, maar dit weet ik, dat wij als Fran
schen moeten vrezen. Het is mogelijk, dat zij
onvermijdelijk wordt, wij men haar zoo dik
werf vermeden heeft, doch om een weldadigen
invloed uit te oefenen — en dit is mogelijk —
moest zij door bezadigde mannen en onder
gunstige omstandigheden ingevoerd worden.“

Dit laatste oordeel kunnen wij er onder
schrijven, dan het eerste. Doch het doet ons
leed, dat de woordvoerders der Franse Gere
formeerden geen oog hebben voor de gevaren,
die dreigen van de zijde der revolutionairen, en
alleen in Rome den vijand zien. Het feit dat de
liberalisten veranderen in socialisten, die straks
anarchisten zullen worden, schijnt geen indruk
op hen te maken.

Ook is het te betreuren dat men voor een
„drama“ vreest, wanneer de staat de handen
van de kerk afrekt. Hoe heeft men het ideaal
losgelaten, dat Blaise Pascal eenmaal formu
leerde in de woorden: „Bel dat de l'égglise, qui
n'est soutenu que de Dieu.“ (Hoe schoon is de
staat der kerk, wanneer zij alleen door God
ondersteund wordt).

Rusland. Gereformeerde kerken
in Zuid-Rusland.

Niet allen is het bekend, dat in het groote
Russische rijk niet alleen in de grotere steden,
als Petersburg, Moskou, Riga en Odessa, maar
ook op het platteland, Gereformeerde kerken
gevoonden worden, die gevormd zijn door Duit
sche kolonisten. In het jaar 1766 riep keizerin
Catharina II ongeveer 25000 Duitse kolonisten
naar Rusland, waaronder onderscheidene uit
Isenburg, Kleef en de Palz, behoorden tot de
Gereformeerde Belijdenis. De keizerin wees hun
woonplaatsen aan langs de Wolga, de grootste
rivier van Rusland. Hoeveel Gereformeerden
toen naar het groote Russische rijk togen, is
onbekend. In 1864 constateerde Dalton in zijn
geschiedenis van de Gereformeerde kerk in
Rusland, dat er minstens 38000 aanwezig waren.

Deze waren over de kolonisten aan de Wolga
verspreid. Drie kerspelen waren echter uitsluit
end Gereformerd. De Russische regering gaf
aan de Gereformeerden uitdrukkelijk dezelfde
rechten, als aan de Lutherischen, en evenwel
werden de Gereformeerde kerken onder het
Lutherische consistorie van Moskou geplaatst.

Hieruit is wellicht te verklaren, dat de Gere
formeerde kolonisten aan de Wolga, vele
vormen van de Lutherische kerk hebben over
genomen; in de eerste plaats de Lutherische
liturgie, die alleen een weinig gewijzigd werd.

Deze liturgie werd in 1832 ook in de Lutherische
Wolga-gemeenten ingevoerd, maar dit neemt
niet weg, dat de Gereformeerden aan de Wolga,
vastgehouden hebben aan den Gereformeerden
vorm van Avondmaalbediening, terwijl zij niet
minder gesteld bleven op den uit Duitsland
medegebrachten Heidelberg Catechismus. De
Gereformeerden hebben zich voorts zoo ont

wikkeld, dat, toen zij niet langer Gereformeerde
predikanten uit het buitenland kregen, zij er
genoegen mee namen, dat het Lutherische
Consistorium hun bij gelegenheid van een
predikantsvacature een Lutherischen candidaat
zond. Zij maakten daarbij echter het beding,
dat de nieuwe Lutherische predikant rekening
houden zou met de eigenaardigheid hunner be
lijdenis, en dat hij hun niet den naam van
Lutherischen geven zou.

Hoe staat het nu tegenwoordig met de Ge
reformeerde kolonien aan de Wolga? Zij dragen
den naam van Gereformeerde kerspelen niet meer.
Officieel worden zij gerekend onder de Evan
gelisch-Lutherische en Evangelisch-Gereformeerde
kerk van Rusland, welke bestuurd wordt door
het consistorium van Moskou. Den Heidelberg
ger Catechismus heeft men omgewerkt en deze
wordt hier en daar door het „Markener
gische Confirmandenbuch“ verdrongen. Bij het
gebruik van Lutherische formulieren wordt het
woord Lutherisch na Evangelisch weggelaten,
zonder dat dit door Gereformerd wordt ver
vangen. Hieruit leiden wij af, dat deze Gere
formeerde kerken van lieverleide tot de Luther
sche moeten gerekend worden. Het gebeurde
eenigen tijd geleden, dat een jong Lutherisch
predikant geroepen werd om als leeraar in een
Gereformerd kerspel op te treden. Hij wilde
eerst, omdat zijn conscientie het niet toeliet,
weigeren, de roepstem op te volgen. Ten slotte
besloot hij echter zich de op hem gevallen keus
te laten welgevalen; wel een bewijs, dat deze
predikant de overtuiging had gekregen dat de
gemeente eigenlijk geheel Lutherisch was. Het
zal niet lang meer duren, of de afstammelingen
van de Gereformeerde kolonisten weten niet
meer tot welke kerk hunne vaders behoord
hebben.

Wij kunnen uit het bovenstaande duidelijk
zien, dat eene kerk niets van haar beginsel kan
laten varen, zonder gevaar te loopen hare bij
zondere gaven en haar eigenaardig kenmerk te
verliezen.

Noord-Amerika. Bijzonder Christelijk
onderwijs. De discipelen van Christus
zoeken federatie. Prof. Dosker naar
Louisville.

Tot onze blijdschap bemerkten wij uit de
jongste nummers van *De Hoop*, dat er in de
kerken van de Reform Church kentering ge
komen is ten opzichte van de openbare school,
zoodat nu in genoemd orgaan, een pleidooi ge
houden wordt voor bijzondere Christelijke scho
len. *De Wachter* staat dus in deze niet langer
alleen; laat ons hopen, dat er tusschen de man
nen, die tot den kring van *De Hoop* behooren,
en zij, die *De Wachter* tot orgaan hebben,
samenwerking komt, zoodat de handen ineen
geslagen worden, om de zaak van het bijzonder
Christelijk onderwijs te bevorderen. Dit is voor
het opkomend geslacht in de nieuwe wereld zoo
noodig als brood.

Een van de grootste kerken in de Vereenigde
Staten is „The Disciples of Christ.“ Deze kerk
heeft in ronde cijfers 1,200,000 leden, die toe
gelaten zijn tot „Heeren avondmaal.“ Bij wijze
van verkorting, worden ze ook Christians (Chris
tenen) genoemd. Zij hebben dit eigenaardige,
dat zij niet als eene afzonderlijke kerk willen
beschouwd worden, overtuigd dat het zonde is,
dat er verschil van geloofsovertuiging in Christus
kerk op aarde wordt aangetroffen. Er mogen
geen verschillende kerken zijn. Daarom hebben
zij den naam van „discipelen van Christus“
aangenomen. Noemen anderen zich Baptist
en, Presbyterianen, Episcopalen of Gereformeerden,
zij willen eenvoudig discipelen van Christus zijn.

Natuurlijk zouden deze discipelen niets liever
zien, dan dat alle kerkelijke scheidsduren weg
vielen.

Nu is van deze discipelen, of liever van
eenige hunner voornamste woordvoerders, een
schrijven gericht aan eenige kerken, om met
elkander te vereenigen of saam te werken, of
m. a. w. om een federatie of verbond van ker
ken op te richten.

Enige weken geleden hielden de „Disciples
of Christ“ hunne Nationale Conventie, wij zou
den zeggen: hunne Synode; te Omaha in
eene indrukwekkende vergadering geweest. Niet
minder dan zes duizend afgevaardigden waren
bije, terwijl, toen in eene vergadering het heil
ig avondmaal werd bediend, acht duizend leden
aanzaten. De federatie met andere kerken werd
op deze vergadering, door den secretaris der
Synode, Dr. Samford, met kracht voorgestaan.

De Synode liet zich door zijn woord medele
pen, en nam een resolutie aan, waarin zij de
poging, die werd aangewend, om de kerken in
het land meer te doen samenwerken, toejuich
ten. Nauwelijks was deze resolutie aangenomen,
of de redacteur van een der voornaamste bladen
noodigde de vergadering uit, op het genomen
besluit terug te komen, en dat wel op grond
hiervan, dat daardoor de verschillende kerken
werden erkend, en de Disciples of Christ“ zich
dus met dezen op één lijn plaatsten; het kwam
hem ongerijmd voor, dat de „Disciples“ zich bij
een federatie van kerken konden aansluiten,
zonder dat men erkende, zelf een afzonderlijke
kerk te zijn. Voor de tweede maal moest nu
over de resolutie gestemd worden. Bij de tweede
stemming bleek, dat het genomen besluit ge
handhaafd werd, zij het ook met kleine meer
derheid. De discussie over dit punt wordt in
de bladen der „Disciples“ met zekere animositeit
voortgezet.

Wanneer de „Disciples of Christ“ niet als een
deel der kerk van Christus willen beschouwd
worden, dan moeten zij het standpunt innemen
(dit merkt *De Wachter* volkomen terecht op)
dat de Roomsche kerk, en ook de Episcopaa
sche kerk inneemt. Deze kerken beschouwen
zich als „de kerk; wie daar buiten staat zijn
ketteren en scheurmakers. Maar op het stand
punt van Rome en de Episcopaaalse kerk gaat
het natuurlijk niet aan, met andere kerken te
willen samenwerken.

Eerstdaags zal te Chicago eene conferentie
gehouden worden, waarop dan de federatie
der verschillende kerken nader zal worden be
sproken; wij vrezen echter dat deze vergade
ring niet veel zal opleveren, wanneer althans
de „Disciples of Christ“ hun standpunt blijven
handhaven.

Prof. Dosker heeft de benoeming tot hoog
leeraar aan het Presbyteriaansch seminarie te
Louisville, Ky, aangenomen. Reeds in 1901 was
hij daartoe aangezocht, maar volgens zijn eigen
verklaring was hem toen het bestaan dezer be
langrijke inrichting voor theologisch onderwijs,
van de gecombineerde Presbyteriaanse kerken,
Noord en Zuid, ter nauwermond bekend. Hij
bedankte voor de benoeming, ofschoon het hem
wel aantrok, dat hem een breder werkkring
werd aangevend, dan hij tot hietoe had ge
haat; ook wond hij daar mannen, die voor de
zelfde Calvinistische beginselen, waarvoor hij in
Holland (N.A.) streefde, gloeiden. Doch na ern
stigen strijd, besloot de hoogleeraar voor de op
hem uitgebrachte beroeping te bedanken. Voor
den tweeden keer aangezocht, besloot hij de

benoeming aan te nemen. Wat hem daartoe
noopte?

Vooreerst een bittere teleurstelling. Waarin
deze bestaan heeft, weten wij echter niet; maar
voorts deed de overtuiging, dat de kerk van
Christus breder is dan de Gereformeerde kerk,
hem besluiten heen te gaan. Prof. Dosker geloof
wel, dat het theologisch onderwijs, gelijk het in
Holland gegeven wordt, noodzakelijk is voor de
Gereformeerde kerk in het westen, maar een
huis, tegen zichzelf verdeeld, kan niet bestaan.

Wie weet, mijn heengaan mag misschien de
Westersche Kerk wakker schudden tot een
belangstelling, dieper dan ooit te voren, voor
onze Westersche school.“ Aldus Prof. Dosker.

Of hij daarmee zijn heengaan gerechtvaardigd
heeft, betwijfelen wij wel eenigszins. Immers,
de strijd, die in de Presbyteriaanse Kerk van
N.A. gestreden werd, om de revisie der
belijdenis, welke feitelijk niet anders is dan een
streven om de Westminsterse Confessie te
verwateren, door te drijven, bewijst duidelijk